

Riyadh Saaliheen

(Những Ngõ Vườn Của Những Người Ngoan Đạo)
Chương Ân Phước Của Người Muslim Yếu Hèn,
Nghèo Khổ & Vô Danh

<Tiếng Việt – Vietnamese – فيتنامية >

Biên soạn

**Học Giả Chuyên Hadith & Nhà Thông Thái
Abu Zakkariya Yahya bin Sharf Al-Nawawi**

Dịch thuật: Abu Zaytune Usman Ibrahim

Kiểm duyệt: Abu Hisaan Ibnu Ysa

شرح رياض الصالحين – باب فضل ضعفة المسلمين والفقراء الخاملين –

« باللغة الفيتنامية »

جمع وترتيب:

للإمام المحدث الفقيه أبي زكريا يحيى بن شرف النووي

ترجمة: أبو زيتون عثمان إبراهيم

مراجعة: أبو حسان محمد زين بن عيسى

Chương 32

Ân Phước Của Người Muslim Yếu Hèn, Nghèo Khổ & Vô Danh

Allah, Đấng Tới Cao phán:

﴿وَأَصْبِرْ نَفْسَكَ مَعَ الَّذِينَ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ بِالْعَدْوَةِ وَالْعِيسِيّ يُرِيدُونَ
وَجْهَهُ وَلَا تَعْدُ عَيْنَاكَ عَنْهُمْ تُرِيدُ زِينَةَ الدُّنْيَا وَلَا تُطِعْ مَنْ
أَغْفَلْنَا قَلْبَهُ عَن ذِكْرِنَا وَاتَّبَعَ هَوَاهُ وَكَانَ أَمْرُهُ فُرْطًا﴾ [سورة

الكهف: 28]

﴿Và Người (Muhammad) hãy kiên nén bản thân mình mà sống cùng với những người cầu nguyện Thượng Đế của họ sáng chiều vì muốn được sự hài lòng của Ngài. Và chớ vì lý do thèm muốn vẽ hào nhoáng của đời sống trần tục mà Người không ngó ngang đến họ (những người nghèo, yếu hèn và vô danh); và Người chớ theo lời của kẻ mà TA (Allah) đã làm cho lòng của y lơ là việc tưởng nhớ TA và chỉ biết theo đuổi dục vọng của y; và công việc của y đã trở nên quá mức giới hạn.﴾ (Chương 18 – Al-Kahf, câu 28).

Câu Kinh này được mặc khải xuống lúc những người giàu có, chức cao vọng trọng trong bộ tộc Quraish bảo Thiên sứ của Allah ﷺ: Người hãy dẹp những người

này – những người Muslim nghèo và vô danh tiêu tốt – ra một bên để bọn ta ngồi với Người.

Khi Thiên sứ của Allah ﷺ đang ngồi cùng với Bilaal, Ammaar, Suhaib, Khabbaab, và Ibnu Mas'ud cùng những người Muslim nghèo và vô danh khác thì Al-Aqra' bin Tami-mi, Uyainah bin Husan Al-Faza-ri đến bảo Thiên sứ của Allah ﷺ đuổi những nghèo đó đi chỗ khác để họ ngồi riêng với Người nhưng Allah ﷻ phán:

﴿وَلَا تَطْرُدِ الَّذِينَ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ بِالْغَدَاةِ وَالْعَشِيِّ يُرِيدُونَ وَجْهَهُ مَا عَلَيْكَ مِنْ حِسَابِهِمْ مِنْ شَيْءٍ وَمَا مِنْ حِسَابِكَ عَلَيْهِمْ مِنْ شَيْءٍ فَتَطْرُدَهُمْ فَتَكُونَ مِنَ الظَّالِمِينَ﴾ [سورة الأنعام: 52]

﴿Và Người (Muhammad) không được xua đuổi những ai cầu nguyện Thượng Đế của họ sáng chiều chỉ mong được sự hài lòng của Ngài. Người không chịu tội giùm họ về bất cứ điều gì và họ cũng không chịu tội giùm Người về bất cứ điều gì. bởi thế, nếu Người xua đuổi họ thì Người sẽ trở thành một người làm điều sai quấy.﴾ (Chương 6 – Al-An'am, câu 52).

Sau đó, Allah ﷻ mặc khải xuống câu Kinh 28 chương Al-Kahf bảo Thiên sứ Muhammad ﷺ phải kiên nhẫn cùng với những người luôn cầu nguyện Allah ﷻ sáng chiều mặc dầu họ chỉ là những người hèn mọn, bần hàn, vô danh tiêu tốt.

Hadith 252: Ông Harithah bin Wahb ﷺ thuật lại: Tôi đã nghe Thiên sứ của Allah ﷻ nói:

{أَلَا أُخْبِرُكُمْ بِأَهْلِ الْجَنَّةِ كُلِّ ضَعِيفٍ مُتَّعَفٍ لَوْ أَقْسَمَ عَلَى اللَّهِ
لَأَبْرَهُ، أَلَا أُخْبِرُكُمْ بِأَهْلِ النَّارِ كُلِّ عَتَلٍ جَوَاطِ مُسْتَكْبِرٍ} متفق عليه.

“Ta cho các ngươi biết đa số những cư dân nơi Thiên Đàng là những người nghèo hèn bị ức hiếp, nếu họ thề với Allah xin Ngài bất cứ điều gì thì chắc chắn Ngài sẽ ban cho họ điều họ muốn; và Ta cho các ngươi biết đa số những cư dân nơi Hỏa Ngục là những người hung bạo, giàu có nhưng keo kiệt và ích kỷ, và tự cao tự đại.” (Albukhari, Muslim).

* Bài học từ Hadith:

- Hadith nghiêm cấm xem thường và coi khinh người khác.

- Hadith kêu gọi các tín đồ giàu có, quyền qui phải khiêm tốn và hòa đồng với những người Muslim nghèo hèn; họ nên là những mạnh thường quân giúp đỡ và hòa nhã với những người bần hàn, yếu thế hơn chứ không được tự cao tự đại mà khinh rẻ người khác. Và đó là bản chất của những người có đức tin, như Allah ﷻ đã phán:

﴿مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ﴾

[سورة الفتح: 29]

﴿Muhammad, sứ giả của Allah và những ai đi theo Y rất nghiêm khắc với những kẻ vô đức tin nhưng rất thương xót lẫn nhau.﴾ (Chương 48 – Al-Fath, câu 29).

Allah ﷻ phán bảo rằng Thiên sứ của Allah ﷻ và những ai đi theo Người luôn nghiêm khắc và cương

quyết với kẻ thù nhưng lại rất hòa đồng, gần gũi và yêu thương những người đồng đạo.

Hadith 253: Ông Abu Al'Abbas Sahl bin Sa'ad Assa'idi رضي الله عنه thuật lại: Một người đàn ông đi ngang Nabi thì Người nói với người đang ngồi cùng với Người: **“Anh có ý kiến gì về người này?”**. Người đó nói: Đó là người đàn ông danh giá và giàu có, thề bởi Allah, người đàn ông đó nếu hỏi cưới thì sẽ được gả và nếu y nhờ can thiệp thì sẽ được can thiệp. Thiên sứ của Allah ﷺ im lặng. Sau đó, Một người đàn ông khác đi qua thì Thiên sứ của Allah ﷺ lại nói với người đang ngồi cùng với Người: **“Anh có ý kiến gì về người này?”**. Người đó nói: Đó là người đàn ông thuộc những người Muslim nghèo, người đàn ông đó là người tự do nhưng nếu anh ta đi hỏi cưới thì sẽ không được gả và nếu y nhờ vả sự can thiệp thì không được can thiệp, và nếu y nói thì không được lắng nghe. Thiên sứ của Allah ﷺ nói:

{ هَذَا خَيْرٌ مِنْ مِئَةِ الْأَرْضِ مِثْلَ هَذَا } متفق عليه.

“Người này tốt hơn người kia cả một trái đất”
(Albukhari, Muslim).

*** Bài học từ Hadith:**

- Hadith bảo người tín đồ Muslim tránh khinh thường những nghèo khổ và bần hàn bởi sự danh giá của dòng tộc cũng như vẻ hào nhoáng của sự sang giàu không phải là chuẩn mực đo lường phẩm chất và đạo hạnh của một người. Đối với Allah ﷻ, sự tốt đẹp và cao

quý của một người là y có lòng Taqwa nơi Ngài như Ngài đã phán:

﴿يَأْتِيهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاهُمْ مِنْ ذَكَرٍ وَأُنْثَىٰ وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتَقْوَىٰ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ

خَيْرٌ ﴿١٣﴾ [سورة الحجرات : 13]

﴿Này hỡi nhân loại, quả thật TA (Allah) đã tạo hóa các người từ một người nam và một người nữ và làm cho các người thành quốc gia và bộ lạc để các người nhận biết lẫn nhau. Quả thật, sự cao quý của các người ở nơi Allah là lòng kính sợ và ngoan đạo của các người. Quả thật, Allah là Đấng Thông Lãm và Am Tường mọi sự việc.﴾ (Chương 49 – Al-Hujurat, câu 13).

- Hadith như muốn kêu gọi những tín đồ Muslim nên cưới vợ gả chồng cho cái của mình với những người Muslim nam nữ ngoan đạo dù cho họ có nghèo và thấp hèn trong danh nghĩa xã hội.

Hadith 254: Ông Abu Sa'eed Al-Khudri رضي الله عنه thuật lại rằng Thiên sứ của Allah ﷺ nói:

{اِحْتَجَّتِ الْجَنَّةُ وَالنَّارُ فَقَالَتِ الْجَنَّةُ يَدْخُلْنِي الضُّعَفَاءُ وَالْمَسَاكِينُ. وَقَالَتِ النَّارُ يَدْخُلْنِي الْجَبَّارُونَ وَالْمُتَكَبِّرُونَ. فَقَالَ لِلْجَنَّةِ أَنْتِ رَحْمَتِي أَرْحَمُ بِكَ مِنْ شَيْءٍ وَقَالَ لِلنَّارِ أَنْتِ عَذَابِي أَنْتَقِمُ بِكَ مِنْ شَيْءٍ وَلِكَيْلَيْكُمَا عَلَيَّ مَلُؤُهُمَا} رواه مسلم.

“Thiên Đàng và Hỏa Ngục than phiền. Thiên Đàng nói: đi vào nơi tôi toàn là những người yếu hèn và nghèo khó; còn Hỏa Ngục thì bảo: đi vào nơi tôi toàn là những kẻ hung bạo và tự cao tự đại. Allah phán bảo Thiên Đàng: ngươi là đại diện cho lòng nhân từ của TA, với ngươi TA thương xót ai tùy TA muốn; và Allah phán bảo Hỏa Ngục: ngươi là đại diện cho sự trừng phạt của TA, với ngươi TA trừng phạt kẻ nào TA muốn tùy ý TA, và việc làm đầy ở nơi hai ngươi là thuộc quyền của TA.” (Muslim).

*** Bài học từ Hadith:**

- Hadith khẳng định tất cả mọi sự việc đều thuộc về vương quyền của Allah, Ngài muốn làm gì tùy ý Ngài.
- Hadith là một lời ám chỉ rằng đa số cư dân nơi Thiên Đàng là những người có đức tin nghèo hèn trên thế gian.
- Hadith là lời cảnh báo một hình phạt khắc nghiệt dành cho những tự cao tự đại luôn coi khinh người khác.

Hadith 255: Ông Abu Huroiroh رضي الله عنه thuật lại rằng Thiên sứ của Allah ﷺ nói:

{إِنَّهُ لَيَأْتِي الرَّجُلَ الْعَظِيمُ السَّمِينُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ لَا يَزْنُ عِنْدَ اللَّهِ جَنَاحَ
بَعُوضَةٍ وَقَالَ اقْرَأُوا ﴿فَلَا نُقِيمُ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَزْنًا﴾ [سورة

الكهف: 104] متفق عليه.

“Quả thật vào Ngày Phục sinh một người to con mập mạp được dẫn đến nhưng trọng lượng của y đối với

Allah không bằng một chiếc cánh của con muỗi; các người hãy đọc ﴿Và vào Ngày Phục Sinh TA sẽ không cân bất cứ việc làm (thiện tốt nào của họ).﴾ (Chương 18 – Al-Kahf, câu 104).” (*Albukhari, Muslim*).

*** Bài học từ Hadith:**

- Hadith muốn nói rằng giá trị của một người đối với Allah ﷻ ở Ngày Sau là ở việc làm thiện tốt và ngoan đạo của y chứ không phải ở diện mạo cao quý và vẻ bề ngoài sang trọng. Điều này cũng được Thiên sứ của Allah ﷺ nói trong một Hadith khác:

{إِنَّ اللَّهَ لَا يَنْظُرُ إِلَى صُورِكُمْ وَأَمْوَالِكُمْ وَلَكِنْ يَنْظُرُ إِلَى قُلُوبِكُمْ وَأَعْمَالِكُمْ} رواه مسلم.

“Quả thật, Allah không nhìn diện mạo và tài sản của các người mà Ngài nhìn vào tấm lòng và việc làm của các người.” (*Muslim*).

Hadith 256: Ông Abu Huroiroh رضي الله عنه thuật lại rằng có một người phụ nữ da đen thường quét dọn Masjid nhưng rồi Thiên sứ của Allah không nhìn thấy bà ta nữa nên Người đã hỏi thăm về bà. Các vị Sahabah cho biết bà đã chết. Thiên sứ của Allah nghe tin liền nói: “Sao các người không cho Ta hay?”. Người hỏi giống như muốn trách cứ họ đã xem thường việc làm của bà. Sau đó, Người nói: “Các người hãy chỉ Ta mộ của bà ấy!”. Họ đã chỉ Người mộ của bà và Người đã dâng lễ nguyện Salah cho bà tại mộ của bà. Xong, Thiên sứ của Allah ﷺ nói:

{إِنَّ هَذِهِ الْقُبُورَ مَمْلُوءَةٌ ظُلْمَةً عَلَىٰ أَهْلِهَا وَإِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ يُنَوِّرُهَا لَهُمْ بِصَلَاتِي عَلَيْهِمْ} متفق عليه.

“Quả thật, những ngôi mộ này đều bị phủ đầy bóng tối và quả thật Allah sẽ ban ánh sáng cho chúng bởi lễ nguyện Salah của Ta dành cho họ.” (*Albukhari, Muslim*).

*** Bài học từ Hadith:**

- Hadith nói về ân phúc của việc vệ sinh và làm sạch các Masjid.

- Hadith cho thấy sự nhân hậu hiền từ cũng như tính cách hòa đồng và khiêm nhường của Thiên sứ đối với mọi người, Người không phân biệt giữa người giúp việc, hầu dịch và bạn bè trong việc hỏi thăm và quan tâm.

- Hadith kêu gọi các tín đồ tham gia lễ nguyện Salah cho người chết và khuyến khích thực hiện bù lại nếu chưa dâng lễ nguyện cho người chết ngay cả sau khi đã chôn cất xong.

Hadith 257: Ông Abu Huroiroh رضي الله عنه thuật lại rằng Thiên sứ của Allah صلى الله عليه وسلم nói:

{رَبِّ أَشَعَتْ مَدْفُوعٍ بِالْأَبْوَابِ لَوْ أَقْسَمَ عَلَى اللَّهِ لِأَبْرَةٍ} رواه مسلم.

“Người bần hàn, khắc khổ và cùng cực, nếu thề nguyện với Allah xin một điều gì thì chắc chắn Ngài sẽ ban cho y điều đó.” (*Muslim*).

*** Bài học từ Hadith:**

- Hadith cho biết rằng Allah không nhìn vẻ bề ngoài của người bề tôi mà Ngài nhìn vào nội tâm và việc làm của y.

- Hadith nhắc nhở người tín đồ nên quan tâm đến việc làm ngoan đạo và thiện tốt cũng như quan tâm tẩy sạch tâm hồn nhiều hơn việc quan tâm đến thân xác và quần áo.

- Hadith muốn nhắc nhở người tín đồ rằng giá trị của một người trên chiếc cân công lý nơi Allah là ở việc làm và hành động chứ không phải ở gia thế và tài sản.

Hadith 257: Ông Usa-mah رضي الله عنه thuật lại rằng Thiên sứ của Allah ﷺ nói:

{قُمْتُ عَلَى بَابِ الْجَنَّةِ فَكَانَ عَامَّةً مَن دَخَلَهَا الْمَسَاكِينُ، وَأَصْحَابُ الْجِدِّ مُحْبُوسُونَ، غَيْرَ أَنَّ أَصْحَابَ النَّارِ قَدْ أُمِرَ بِهِمْ إِلَى النَّارِ، وَقُمْتُ عَلَى بَابِ النَّارِ فَإِذَا عَامَّةٌ مَن دَخَلَهَا النِّسَاءُ} متفق عليه.

“Ta đứng ngay cổng vào của Thiên Đàng, Ta thấy những người đi vào trong đó hầu hết là những người nghèo khó còn những người giàu có và cao sang thì bị ngăn lại trừ những người thuộc cư dân nơi Hỏa Ngục thì họ được lệnh dẫn vào Hỏa Ngục. Và Ta đứng ở cổng của Hỏa Ngục thì Ta thấy những người đi vào trong đó phần đông là phụ nữ.” (Albukhari, Muslim).

*** Bài học từ Hadith:**

- Thiên sứ của Allah ﷺ thông tin về những điều của cõi vô hình từ những tình trạng của cư dân nơi Thiên Đàng và cư dân nơi Hỏa Ngục.

- Hadith cho thấy vào Ngày Phục Sinh những người chiếm đa số nơi Thiên Đàng là những người nghèo khổ, bần hàn và những người làm việc thiện.

- Hadith khẳng định rằng vào Ngày Phục Sinh, tiền bạc, con cái, gia thế quyền qui không giúp ích được gì cho một người trừ việc làm ngoan đạo và thiện tốt.

- Phụ nữ mà Hadith muốn nói là những người phụ nữ không làm trái lệnh Allah ﷻ và không thực hiện đầy đủ bốn phận của Islam và thường ngoảnh mặt với điều thiện tốt.

Hadith 258: Ông Abu Huroiroh ﷺ thuật lại rằng Thiên sứ của Allah ﷺ nói: “Có ba đứa trẻ nói chuyện trong lúc còn nằm nôi: Ysa con trai của Maryam và người bạn của Juraij. Juraij là một người đàn ông mộ đạo, y đã dựng một ngôi đền nhỏ trên gò cao dùng làm nơi chuyên thờ phượng Allah của riêng ông. (Y thường hành đạo thờ phượng Allah trong đó). Có một lần, khi y đang hành đạo trong ngôi đền nhỏ của mình thì mẹ y đến gọi: này Juraij! Y nói: Lay Thượng Đế, mẹ của tôi và lễ nguyện của tôi .. rồi y vẫn tiếp tục lễ nguyện. Người mẹ quay đi. Ngày hôm sau, người mẹ lại đến lúc y đang lễ nguyện và gọi: này Juraij! Y nói: Lay Thượng Đế, mẹ của tôi và lễ nguyện của tôi .. rồi y vẫn tiếp tục lễ nguyện. Người mẹ quay đi. Ngày hôm sau nữa, người mẹ lại đến lúc y đang lễ nguyện và gọi: này Juraij! Y nói: Lay Thượng Đế, mẹ của tôi và lễ nguyện của tôi .. rồi y

vẫn tiếp tục lễ nguyện. Người mẹ giận và nói: Cầu xin Allah đừng cho nó chết cho đến khi nó nhìn những gương mặt của những phụ nữ Zina.

Việc mộ đạo của Juraij trở nên nổi tiếng trong cư dân Israel. Một người phụ nữ hành nghề mại dâm đã đến với Juraij và dùng sắc đẹp mê hoặc y nhưng y đã không đếm xỉa đến cô ta. Người phụ nữ này sau đó tìm đến một người chăn vật nuôi thường trú chân tại ngôi đền thờ của Juraij, cô ta đã quyến rũ người chăn vật nuôi đó và anh ta đã quan hệ với cô ta, rồi cô ta mang thai.

Sau khi hạ sinh, người phụ nữ nói rằng đứa bé chính là con của Juraij. Mọi người đến đuổi Juraij ra khỏi ngôi đền và đập phá nó và đánh đập Juraij. Juraij nói: Các người làm gì vậy, có chuyện gì? Họ nói: mày đã làm chuyện Zina với người phụ nữ mại dâm và cô ta đã có con với mày. Juraij nói: Đứa bé đâu? Họ mang đứa bé đến. Juraij nói: các người hãy để tôi cầu nguyện một lát. Cầu nguyện xong, Juraij quay sang đứa bé lấy tay ấn nhẹ vào bụng của nó và bảo: này cậu bé, ai là cha của cậu? Đứa bé liền trả lời: Người chăn vật nuôi. Vậy là mọi người tiến đến Juraij hôn y và xin lỗi y, họ nói: chúng tôi sẽ xây lại cho anh ngôi đền từ vàng. Juraij nói: không, các người cứ làm lại cho tôi bắt đất y như lúc đầu là được; và họ đã dựng lại cho Juraij ngôi đền như cũ.

Rồi trong lúc đứa bé đang bú mẹ của nó thì có một người đàn ông sang trọng và quyền quý cưới con vật đi ngang qua, người mẹ nói: cầu xin Allah cho con trai của tôi giống như người đàn ông này. Đứa bé liền rời miệng khỏi bầu vú, nhìn về phía người đàn ông đó và nói: xin

Allah đừng để bề tôi giống như y, rồi nó quay sang bú trở lại.

Rồi khi nhìn thấy một đám người dẫn một người thiếu nữ nô lệ đi ngang qua, họ vừa đánh đập người nữ nô lệ đó và vừa la hét: mày Zina, mày ăn trộm; còn người nữ nô lệ đó thì luôn miệng nói: ‘حَسْبِيَ اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ’. Trước cảnh tượng đó, người mẹ nói: lạy Allah, xin Ngài đừng để con trai bề tôi trở thành giống như cô ta. Đứa bé liền ngưng bú và nhìn về phía người nữ nô lệ rồi nói: lạy Allah, xin Ngài hãy để bề tôi giống như người phụ nữ đó.

Sau đó, người mẹ hỏi đứa bé, khi một người đàn ông sang giàu tốt đẹp đi ngang qua mẹ nói xin Allah cho con được giống như ông ta sao con lại nói xin Allah đừng để bề tôi giống ông ta, còn khi một đám người dẫn một nữ nô lệ đi ngang qua, họ vừa đánh đập cô ta vừa la hét mày zina, mày ăn trộm, mẹ đã xin Allah đừng để con giống cô ta nhưng còn lại xin Allah hãy để con giống như cô ta? Đứa bé nói: con xin Allah đừng để con giống như người đàn ông đó bởi vì ông ta là một kẻ tự cao tự đại, còn việc con xin Allah hãy để con giống người nữ nô lệ kia vì cô ta không Zina cũng không ăn cắp.” (Albukhari, Muslim ghi lại).

* Bài học từ Hadith:

- Hadith cho biết rằng việc đáp lại lời gọi của mẹ là bắt buộc nếu như đó là lễ nguyện Salah tự nguyện, bởi vì việc hiếu thảo với cha mẹ là bắt buộc còn lễ nguyện Salah tự nguyện chỉ là khuyến khích.

- Hadith cho thấy lời Du-a của cha mẹ được Allah chấp nhận.

- Hadith khẳng định ân phúc của những người ngoan đạo cũng như những người nghèo khổ nhưng đức hạnh trong sạch và tinh khiết.

- Hadith kêu gọi đến với lòng hiếu thảo cha mẹ.

